

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej, v právnej veci žalobcu **G.** proti žalovanému **Ž.**, o zaplatenie 1 006 325,-- Sk s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 58 Cb 48/98-134 zo dňa 20. marca 2007 takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 1 006 325,-- Sk s príslušenstvom z titulu náhrady škody.

V odôvodnení uviedol, že žalobca ako poistiteľ a spoločnosť K., ako poistený uzavreli dňa 20. februára 1996 hromadnú poistnú zmluvu č. X. o poistení prepravy zásielok tovaru zahraničného obchodu. Predmetom poistenia podľa uvedenej zmluvy bolo poistenie všetkých dovozných a vývozných zásielok v obvyklom obchodnom balení, dopravovaných obvyklými dopravnými prostriedkami.

Spoločnosť K., ako odosielateľ uzavrela so žalovaným ako dopravcom Zmluvu o preprave vecí dňa 28. apríla 1997, predmetom ktorej bola preprava vrtnej súpravy GVS 3070 zo železničnej stanice Veľké Leváre Slovenská republika do železničnej stanice Kulzary Kazachstan. Zmluvné strany sa dohodli, že zmluva sa riadi Dohodou o medzinárodnej železničnej doprave tovaru SMGS. Pri preprave vecí do železničnej stanice Mukačevo sa prepravovaná ropná súprava mala preložiť na železničný vozeň širokého rozchodu. Náčelník Čopskej mechanizovanej traťovej dištancie dňa 16. apríla 1997 zaslal list odosielateľovi, že v stanici Mukačevo bol zadržaný vagón s nákladom zariadenia, pretože na ložných jednotkách chýba označenie statického stredu a miest zavesenia nákladu.

Súčasne dňa 16. apríla 1997 zaslal zástupca spoločnosti K., pán B. faxovú správu do stanice Mukačevo, v ktorej sa uvádza, že odosielateľ žiada o uskutočnenie prekládky v stanici Mukačevo súhlasne s priloženou schémou bez účasti zástupcu odosielateľa. V liste sa uvádzalo, že pokiaľ sa bude postupovať podľa tejto schémy, nemôže sa nič stať. Súčasťou uvedenej faxovej správy bola aj schéma - technológia nakladania podvozku vrtnej súpravy GVS 3070.

Pri prekládke uvedeného tovaru došlo k poškodeniu vrtnej súpravy a z toho dôvodu bol spísaný komerčný zápis č. 891195, v ktorom sa uvádza, že pri snahe o vyloženie vagóna podľa schémy a listu od odosielateľa nákladu došlo k poškodeniu prednej časti krytu motora na jednej ložnej jednotke. Druhá ložná jednotka je v poriadku. V schéme chýbajú dohodnuté označenia statického stredu, miest zavesenia a konštrukčných mechanizmov na zavesenie. Náklad sa na žiadosť odosielateľa vracia do stanice vypravenia. Pri snahe o vyloženie boli prítomní inžinier stanice Mukačevo pán Š., príjemca – výdajca pán M. náčelník dištancie mechanizácie nakladacích a vykladacích prác Lomov, náčelník úseku mechanizácie stanice Mukačevo pán J. a zástupca odosielateľa nákladu pán B..

Súčasne bola spísaná aj všeobecná zápisnica – predpisový protokol č. 32, kde je uvedené, že vagón bol zadržaný z dôvodu, že na ložných jednotkách nebolo uvedené dohodnuté označenie statického stredu, miesto zavesenia a konštrukčné mechanizmy na zavesenie nákladu. V dokladoch chýba poznámka o spôsobe vykladania. Pri pokuse o zdvihnutie nákladu podľa schémy a listu od odosielateľa nákladu došlo k poškodeniu krytu prednej časti motora. Spôsobom uvedeným odosielateľom nákladu nie je tento možné vyložiť.

Dňa 27. apríla 1997 dorazil vozeň s poškodenou vrtnou súpravou do železničnej stanice Gbely, kde bola vykonaná jeho obhliadka a spísaný komerčný zápis č. 87/97R. Bolo tiež zabezpečené vykonanie kontroly poškodenia vrtnej súpravy inšpektorom I. Ing. E., ktorý vo svojom vyjadrení uviedol ako príčinu poškodenia neodbornú manipuláciu pri uchytávaní súpravy na laná.

Podľa znaleckého posudku, ktorý bol vypracovaný za účelom zistenia príčiny poškodenia zásielky, náklady spojené s opravou a samotnou prepravou zásielky predstavujú spolu sumu 993 857,-- Sk.

Na základe poistnej udalosti vyplatil žalobca poistenému v zmysle hromadnej poistnej zmluvy poistné vo výške 993 857,-- Sk. K uvedenej sume si žalobca uplatňuje aj právo na zaplatenie sumy 4 536,-- Sk za vykonanie kontroly u akciovej spoločnosti I., ako aj čiastku 7 932,-- Sk za vyhotovenie znaleckého posudku č. X. zo dňa 2. októbra 1997. Celkove si žalobca uplatnil právo na zaplatenie sumy 1 006 325,-- Sk spolu s 20% úrokom z omeškania od 3. júna 1998 do zaplatenia.

Súd prvého stupňa s poukazom na predložené dôkazy mal za jednoznačne preukázané, že odosielateľ žiadal o vykonanie prekládky bez účasti zástupcu odosielateľa a súčasne ubezpečoval náčelníka dištancie vykladacích a nakladacích prác stanice Mukačevo o tom, že pokiaľ sa bude postupovať podľa priloženej schémy, nič sa nemôže stať. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že pri navrátení poškodenej zásielky bol tovar – vrtná súprava vykladaný z vagóna spôsobom, ktorým nedošlo k jeho poškodeniu, pretože bol vykladaný špeciálnou technikou. Sporové strany sa zhodli na tom, že sa jednalo o prepravu špeciálneho tovaru.

Zo znaleckého posudku, vypracovaného znalcom z odboru doprava – škody na vozidlách a nákladoch v priebehu dopravy vyplýva, že k poškodeniu nákladu došlo v dôsledku toho, že odosielateľ poskytol prekládkovej stanici neúplný návod na žeriavovú manipuláciu so súpravou, chýbalo zakreslenie závesného stredu kupevnému závislých lán. Podľa znaleckého posudku závažnou chybou bola aj skutočnosť, že pracovník, zodpovedný za bezpečnú prekládku, nepočkal na prítomnosť pozvaného odborného pracovníka

odosielateľa. Z uvedeného znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že odosielateľ poskytol stanici Mukačevo neúplný návod na manipuláciu bez uvedenia bezpečných bodov uchytania.

Žalobca nevedel preukázať, že zástupca spoločnosti K. oznámil stanici Mukačevo, že vysiela svojho pracovníka.

Súd prvého stupňa preto konštatoval, že k poškodeniu zásielky došlo vinou odosielateľa, v dôsledku čoho nie sú splnené podmienky pre náhradu škody v zmysle § 622 ods. 1 Obch. zák. a ani príslušných ustanovení Dohody o medzinárodnej železničnej preprave tovaru, na ktorú sa odvoláva uzavretá zmluva o preprave.

Proti rozsudku podal žalobca odvolanie.

Podľa neho zo skutkového stavu vyplýva, že odosielateľ zásielky v zastúpení pánom B. dňa 16. apríla 1997 zaslal faxovou správou železnici schému upevnenia strojov pri prekládke s oznámením, že ak sa bude postupovať podľa schémy, nič sa nemôže stať, pričom zároveň oznámil možný termín osobnej účasti svojho zástupcu, a to 19. apríla 1997. Napriek tomu bol vykonaný pokus o zdvihnutie vrtnej súpravy spôsobom, ktorý bol v rozpore s faxovou správou odosielateľa v neodborne zvolených miestach. Je pravdou, že odosielateľ poskytol prekládkovej stanici neúplný návod na vykonanie prekládky, ale táto skutočnosť neoprávňovala zodpovedného pracovníka L. na vykonanie pokusu o zdvihnutie súpravy bez prítomnosti pracovníka odosielateľa. Aj keď zástupca odosielateľa súhlasil s prekládkou bez jeho prítomnosti, súhlasil len za podmienky, že tak bude vykonané podľa zaslanej schémy. Poukazuje ďalej na obsah znaleckého posudku, vypracovaného v predmetnej veci. Uvádza tiež, že súd prvého stupňa nepredvolal navrhnutých svedkov pánov B. a K..

V konaní nebolo jednoznačne preukázané, že žalovaný postupoval v súlade s uzatvorenou zmluvou a právnymi predpismi, čím sa nevyvinil z objektívnej zodpovednosti, súd neprihliadol k dôkazom, ktoré boli v konaní vykonané, pričom bol neúplne zistený skutkový stav. Súd prvého stupňa tiež dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vo svojom rozhodnutí vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil v zmysle žaloby, prípadne aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O.s.p. dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Predmetom sporu je právo na náhradu škody, spôsobenej poistnou udalosťou, ktoré prešlo do výšky poskytnutého plnenia na žalobcu podľa § 813 Občianskeho zákonníka.

Medzi žalobcom a spoločnosťou K., spol. s r.o., Bratislava, bola dňa 20. februára 1996 uzavretá poistná zmluva č. 905–90443–17 o poistení prepravy zásielok tovaru zahraničného obchodu. Predmetom poistenia boli všetky zásielky tovarov, s ktorými bol poistený alebo subjekt, pre ktorého sa poistenie sprostredkovalo, oprávnený obchodovať. Poistené boli všetky dovozné a vývozné zásielky v obvyklom obchodnom balení, dopravované obvyklými dopravnými prostriedkami.

Spoločnosť K. ako odosielateľ uzavrela s dopravcom Ž. - právnym predchodcom žalovaného, zmluvu o preprave vecí, predmetom ktorej bola preprava vrtnej súpravy GVS 3070 dňa 28. apríla 1997 zo železničnej stanice Veľké Leváre, Slovenská republika do železničnej stanice Kulsary Kazachstan. Podmienky prepravy sa podľa uvedenej zmluvy spravovali Dohodou o medzinárodnej preprave tovaru (SMGS). Počas prepravy pri prekládke tovaru v stanici Mukačevo došlo k poškodeniu prepravovaného tovaru, o čom bol spísaný dňa 18. apríla 1997 komerčný zápis č. 891195, v ktorom sa konštatuje, že pri pokuse o zdvihnutie podľa schémy a listu od odosielateľa nákladu došlo k poškodeniu krytu prednej časti motora na jednej ložnej jednotke. V zápise sa ďalej uvádza, že v dokladoch chýba poznámka o spôsobe vyloženia nákladu.

Pred uskutočnením pokusu o prekládku nákladu dňa 16. apríla 1997 bola zaslaná náčelníkom Čopskej mechanizovanej traťovej dištancie, ktorý bol zodpovedný za bezpečnú prekládku prepravovanej vrtnej súpravy, odosielateľovi faxová správa o zadržaní vozňa z dôvodu, že sprievodné doklady neobsahovali označenie ťažiska nákladu a miest jeho zavesenia. V nadväznosti na uvedenú správu odosielateľ prekládkovej stanici oznámil, že

požaduje vykonať prekládku nákladu podľa priložených schém bez jeho účasti. Súčasne uviedol, že ak sa bude postupovať podľa uvedených schém, nemôže sa nič stať.

Dňa 17. apríla 1997 prekládková stanica opakovane upozornila odosielateľa zásielky na nedostatočné označenie technických parametrov pre jej bezpečné vyloženie, ako aj skutočnosť, že náklad nie je možné vyložiť spôsobom, uvedeným odosielateľom, čo sa uvádza aj vo všeobecnom zápise, spísanom v stanici Mukačevo dňa 18. apríla 1997.

Ako dôkaz o príčinách poškodenia vrtnej súpravy v stanici Mukačevo žalobca predložil znalecký posudok vypracovaný znalcom z oboru doprava – škody na vozidlách a nákladoch počas dopravy, v závere ktorého sa konštatuje, že k poškodeniu nákladu došlo v dôsledku skutočnosti, že odosielateľ poskytol prekládkovej stanici neúplný návod na žeriavovú manipuláciu so súpravou, pretože chýbalo zakreslenie závesného prostriedku k upevneniu zvislých lán, uviazaných za podpery súpravy na jednej strane a miesto upevnenia závesného prostriedku na žeriavový hák na druhej strane.

Žalobca v odvolaní uznáva, že sprievodné doklady k zásielke neobsahovali dostatočné údaje, potrebné k bezpečnej prekládke zásielky, má však za to, že prekládková stanica nebola oprávnená vykonať prekládku bez účasti odosielateľa. Ako vyplýva z faxovej správy, zaslanej odosielateľom zásielky prekládkovej stanici dňa 16. apríla 1997, odosielateľ trval na vykonaní prekládky bez jeho účasti. V konaní nebol predložený žiadny dôkaz o tom, že odosielateľ napriek výzvam prekládkovej stanice mal záujem vyslať svojho pracovníka k vykonaniu prekládky, čo potvrdil aj žalobca na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 20. marca 2007.

Ako vyplýva z vykonaného dokazovania, ku škode na prepravovanej zásielke došlo porušením povinností odosielateľa, ktorý k tovaru, vyžadujúcemu špeciálny spôsob prekládky, čo zhodne potvrdili sporové strany, nepripojil doklady, umožňujúce riadnu manipuláciu. Žalovaný sa preto zbavil svojej objektívnej zodpovednosti za škodu na prepravovanej zásielke v zmysle § 622 ods. 2 písm. a/ Obchodného zákonníka, ako aj článku 23 § 3 bod 3 Dohody o medzinárodnej železničnej preprave tovaru. Súd prvého stupňa vzhľadom na uvedené skutočnosti dostatočne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny právny záver.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Žalovaný si trovy odvolacieho konania neuplatnil, v dôsledku čoho mu neboli priznané.

Na základe zmluvy o o zlúčení zo dňa 27. augusta 2008 sa univerzálnym právnym nástupcom žalobcu stala spoločnosť G. Odvolací súd preto pokračoval v konaní s takto označeným žalobcom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 16. októbra 2008

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu